

Memo

Meppel/Zwolle

Datum: 25 september 2015
Bestemd voor: MT
Van: Gerard Verstoep
Onderwerp: Vergoeding verwerking maaisel en bagger

Aanleiding

In het kader van de 'Harmonisatie beleid Beheer en Onderhoud watersystemen' (spoor 4, onderwerp 4B3.5) zijn de activiteiten rondom het proces onderhoud aan het watersysteem bij waterschap Groot Salland en waterschap Reest en Wieden bekeken en globaal vergeleken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de onderwerpen maaien en baggeren. De constateerde verschillen in werkwijze kunnen soms worden uitgelegd aan de hand van gebiedskenmerken, in andere gevallen zijn ze meer principieel van aard. Voor deze laatste gevallen is een duidelijke keuze gewenst, een 'tussenweg' bestaat er eigenlijk niet.

Uit de opgestelde lijst van de te harmoniseren beleidsonderwerpen zijn een tweetal onderwerpen benoemd waarvoor het bijzonder gewenst dat er voor 01-01-2016 een standpunt namens het nieuwe waterschap DO Delta wordt bepaald. Dat betreft de onderwerpen ontvangstplicht en vergoedingen. Bij onverkort handhaven van de huidige regelingen per gebied ontstaat in 2016 rechtsongelijkheid, die niet is uit te leggen.

Inleiding

Er bestaan verschillen in de wijze waarop de waterschappen Groot Salland en Reest en Wieden de activiteiten rondom het proces onderhoud watersysteem hebben georganiseerd. Het is wenselijk dat deze activiteiten zoveel als nodig worden geharmoniseerd voor het nieuwe Waterschap OD Delta. De keuzen die hier gemaakt worden kunnen consequenties hebben voor het geleverde serviceniveau, de inzet van menskracht en materieel, het kosten plaatje, of een combinatie van deze factoren. Voor de daadwerkelijke harmonisering worden de jaren 2016 en 2017 gebruikt om de optimale keuzen te maken en de consequenties nauwkeurig in beeld te brengen. Lopende processen zoals de evaluatie van de Beheer & Onderhoudsvisie van Groot Salland uit 2008 en de evaluatie van het Maaiplan 2010-2015 van Reest en Wieden kunnen hierbij prima gebruikt worden.

In deze notitie wordt uitsluitend een advies aan de Voorbereidingscommissie geformuleerd wanneer er bij onverkort handhaven van de huidige regelingen rechtsongelijkheid ontstaat of wanneer er substantiële wijzigingen in de begroting voor 2016 worden voorzien ten gevolge van de harmonisatie. Het gaat om ontvangstplicht voor maaisel en bagger en vergoedingen die daarvoor worden verstrekt.

Bij ieder onderwerp zijn de werkwijzen naast elkaar gelegd en zijn de verschillen benoemd. Vervolgens is een afweging gemaakt op de bovengenoemde criteria en is een conclusie getrokken. In sommige situaties is een concreet advies aan de Voorbereidingscommissie geformuleerd.

Ontvangstplicht

RW houdt in de regel voor zowel maaisel als bagger vast aan de ontvangstplicht. GS dwingt in enkele situaties de ontvangstplicht niet af en verzorgt en betaalt afvoer en verwerking. Dit speelt met name in stedelijk gebied en langs wegen. De methode van GS is eenvoudiger maar duurder, het systeem van RW vergt veel meer overleg en overtuigingskracht.

Vergoedingen

Beide waterschappen gaan anders om met betalen van vergoedingen voor de (verplichte) ontvangst van maaisel en baggerspecie. RW betaalt uitsluitend een tegemoetkoming in de verwerkingskosten van bagger (€ 1,50 per m³) wanneer de bagger direct naast de watergang gedeponereerd kan worden. GS betaalt in sommige situaties ook voor de ontvangst van maaisel (één van de opties in de B&O visie) en standaard bij baggerwerk een gewasschadevergoeding en in een aantal gevallen ook een verwerkingsvergoeding. Harmonisatie van dit onderwerp is bijzonder gewenst. Kiezen voor de vergoedingen van GS is eenvoudig maar kost meer geld. Kiezen voor het systeem van RW is voordeliger maar lastig uit te leggen.

Maaisel

Het overgrote deel van de 4600 km watergangen in beheer van de waterschappen worden jaarlijks één à twee keer gemaaid. Dat betekent dat aangelanden jaarlijks worden geconfronteerd met de ontvangst van maaisel. In de praktijk wordt het maaisel echter vaak op het onderhoudspad of op (vlak naast) de insteek van de watergang gedeponereerd. WRW betaalt nooit voor het ontvangen van maaisel. WGS betaalt in specifieke omstandigheden: watergangen die heringericht zijn conform de B&O-visie, én waar maaisel steeds op één kant wordt gelegd. Dit soort situaties komen bij WRW niet voor. Regeling is goed uitlegbaar en leidt niet tot rechtsongelijkheid.

Conclusie: Regeling kan vooralsnog blijven bestaan.

Advies

We adviseren de Voorbereidingscommissie het volgende:

- Bestaande afspraken komen we na;
- Bestaand beleid wordt bevroren. We maken geen nieuwe afspraken over het vergoeden van ontvangen van maaisel tot het moment dat hiervoor door het bestuur van Waterschap DO Delta nieuw beleid is vastgesteld.

Bagger

- WGS baggert 95 km per jaar, frequentie 1 keer per 10-15 jaar. WRW baggert 235 km per jaar, frequentie varieert van 1 keer per 5 tot 30 jaar. Beide waterschappen hebben ongeveer 2300 km watergang in beheer. Dat betekent in de praktijk dat aangelanden maar eens in de zoveel jaar worden geconfronteerd met de ontvangst van baggerspecie.
- Op dit moment worden door de beide waterschappen de volgende vergoedingen aan ontvangst van baggerspecie uitbetaald:

	Reest en Wieden	Groot Salland
Gewasderving	€ 0,00	€ 40.000,00
Verwerking/Afkoop	€ 130.000,00	€ 30.000,00
		Plus personeels- en materieelkosten

- Er wordt geen vergoeding betaald voor bermen, natuurterreinen en braakliggend land.
- Voor regulier baggerwerk geldt een ontvangstplicht (zie kader). Aanliggende eigenaren hebben geen recht op vergoeding waarop zij zich kunnen beroepen. De door de waterschappen aangeboden vergoedingen kunnen gezien worden als extra service.

Ontvangstplicht

Artikel 5.23 van de Waterwet bepaalt dat rechthebbenden ten aanzien van gronden gelegen aan of in een oppervlaktewaterlichaam, waarvan het onderhoud geschiedt door of onder toezicht van een beheerder, zijn gehouden op die gronden specie en maaisel te ontvangen, die vanwege regulier onderhoud van dat oppervlaktelichaam worden verwijderd. Deze plicht tot het ontvangen van verspreidbare baggerspecie geldt ongeacht de eventueel aanwezige fysieke belemmeringen. Enkel baggerspecie waarvan de kwaliteit aan bepaalde eisen voldoet mag onder deze ontvangstplicht worden verspreid. Baggerspecie met een dusdanige kwaliteit dat verspreiden niet mag, zal op kosten van de onderhoudsplichtigen moeten worden afgevoerd naar een hergebruikbestemming of stortlocatie.

Verwerkingsvergoeding / Afkoop bagger

Voor regulier baggerwerk hebben WRW en WGS verschillende regelingen voor het verwerken van bagger. WGS verwerkt de bagger of betaalt daar voor. WRW betaalt standaard alleen voor de verwerking van de bagger en vervoert de bagger naar een andere locatie wanneer ter plaatse verwerken beslist niet kan. In de praktijk betekent dat Groot Salland in totaal minder geld aan de ingelanden betaald, maar wel veel meer eigen uren en materieel inzet bij de verwerking van bagger. De bijbehorende vergoedingen zijn anders ingestoken (prijs per m¹ versus bedrag per m³), maar naar verwachting in financieel opzicht vergelijkbaar. Hiervoor behoeft de begroting niet gewijzigd te worden. De voorlopige conclusie is, dat we voor 2016 door kunnen gaan op de huidige wijze.

Advies: Twee regelingen in 2016 naast elkaar laten bestaan tot dat op dit onderdeel nieuw beleid is ontwikkeld.

Gewasschadevergoeding bagger

Daarnaast vergoedt WGS de gewasschade bij de verwerking van de bagger, ongeacht of het waterschap dat doet of de aangeland zelf. Dit doet Reest en Wieden alleen in heel uitzonderlijke gevallen. Het wel of niet vergoeden van gewasschade bij de uitvoering van regulier onderhoud is weldegelijk een principiële keuze.

Conclusie: Hierover dient wel vóór 2016 een beslissing genomen te worden.

Overwegingen

- Bij WGS wordt een vergoeding betaald voor gewasschade als gevolg van regulier baggerwerk. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 40.000. Bij WRW wordt hiervoor geen vergoeding gegeven.
- Bestuurlijk is dit ongewenst, in stand houden van dit verschil kan tot claims en juridische procedures.
- Wanneer er gekozen wordt om bij WRW gewasschade te vergoeden op dezelfde grondslag als die van WGS, worden de jaarlijkse meerkosten voor het gebied van WRW geraamd op € 250.000 - €350.000.
- Voor regulier baggerwerk geldt een ontvangstplicht. Aanliggende eigenaren hebben geen recht op vergoeding waarop zij zich kunnen beroepen.

Mogelijke oplossingen

Alles overziend zijn de volgende drie opties mogelijk om hier mee om te gaan:

1. Houden zoals het is
  - Dit heeft in eerste instantie geen consequenties voor de begroting.
  - Het geeft rechtsongelijkheid
  - Het kan leiden tot claims en juridische procedures, die uiteindelijk ook leiden tot kosten.
2. Niet vergoeden van gewasschade in heel Waterschap DO Delta bij de uitvoering van regulier onderhoud. Het bedrag dat in de huidige situatie vergoed wordt bij WGS wordt verdisconteerd in de vergoeding voor de verwerking van de bagger.
  - Dit heeft geen consequenties voor de begroting
  - Aangelanden in het gebied van WGS kunnen denken dat zij er op achteruit gaan omdat er geen vergoeding voor gewasschade wordt uitgekeerd. Het is eenvoudig uit te leggen dat deze vergoeding is verdisconteerd in de vergoeding voor verwerking. Aangelanden die er voor kiezen om de bagger door het waterschap te laten verwerken ontvangen geen vergoeding meer voor gewasschade.
3. Vergoeden van gewasschade in het hele gebied
  - Dit belast de exploitatiebegroting structureel met een bedrag van € 250.000 tot € 350.000.
  - Aangelanden in WRW-gebied die te maken krijgen met baggerwerkzaamheden gaan er financieel op vooruit.

Advies

We adviseren de Voorbereidingscommissie om te kiezen voor optie 2:

Waterschap DO Delta vergoedt niet voor gewasschade bij de uitvoering van regulier onderhoud. Het bedrag dat in de huidige situatie vergoed wordt bij WGS wordt verdisconteerd in de vergoeding voor de verwerking van de bagger.

We komen de gemaakte afspraken op basis van de huidige regeling gewoon na, ook bij uitvoering in 2016.

